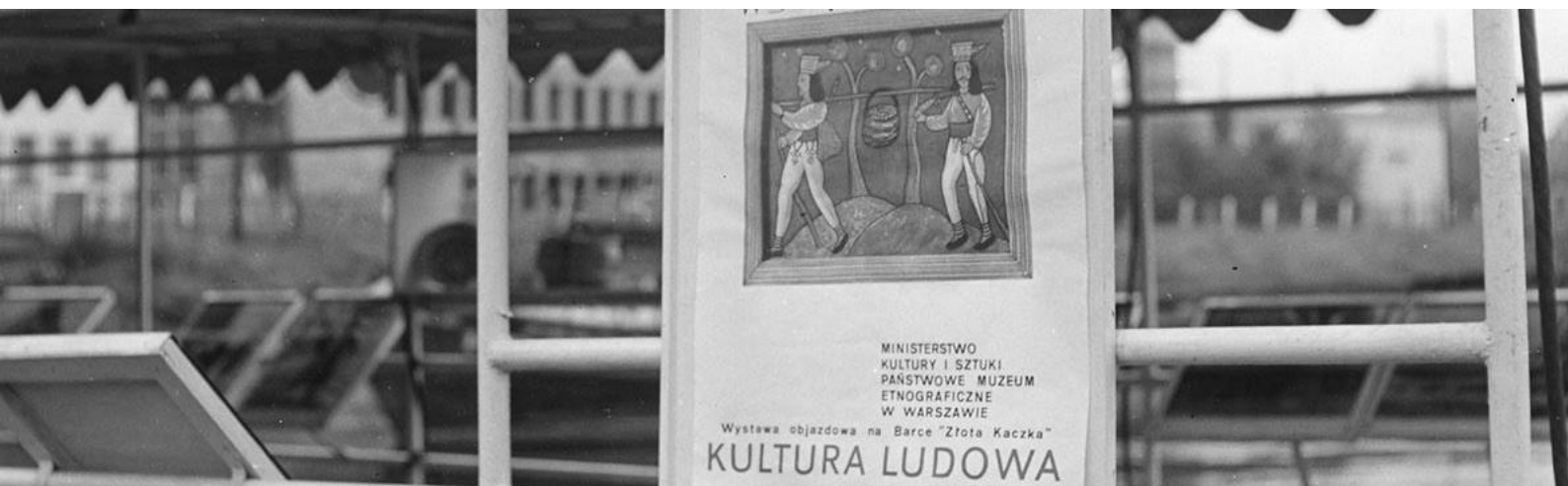

Cykl wykładów dla dorosłych „Ludowe życie”

O projekcie:

Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie od stycznia 2022 roku będzie realizować nowy projekt - **cykl dla dorosłych „Ludowe życie”**. Będą to wykłady i rozmowy online o charakterze popularnonaukowym, do których zaprosiliśmy ekspertów z różnych dziedzin.

„Ludowe życie” w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie to cykl wykładów, do ogłoszenia których zaprosiliśmy specjalistów i specjalistki z różnych dziedzin naukowych. Wspólnym tematem, który będziemy eksplorować jest codzienność. Przyjrzymy się zarówno przemianom codzienności chłopskiej w rozumieniu historycznym, jak i współczesnym nam zjawiskom kulturowym oraz relacjom miasto-wieś. Zastanowimy się czemu antropologia zajmuje się dziś często badaniem najbliższych okolic, a nie odległych kontynentów i jak ta zmiana optyki wpływa na naszą rzeczywistość.

Blok: W sieci relacji

12.01.2022 prof. dr hab. Waldemar Kuligowski, „Jak staliśmy się tubylcami?”

Gdy 150 lat temu powstawała akademicka antropologia, jej zadaniem było badanie społeczeństw kolonizowanych, zwanych także egzotycznymi. Jak to się zatem stało, że po niemal stuleciu kolejni antropolodzy zaczęli wznosić hasła w rodzaju „Dość egzotyki!”, a samych siebie określać mianem „tubylców”? Co ma wspólnego z tą zmianą rosyjski futurizm, niemiecki teatr i belgijscy sytuacjoniści? Celem wykładu będzie ukazanie owej zaskakującej drogi, jaką przebyła antropologia zmierzająca ku studiom tego, co bliskie i codzienne.

26.01.2022 dr hab. Kacper Pobłocki, „Ciało jako narzędzie badań nad pańszczyźnianą przeszłością Polski”

Wykład omówi w jaki sposób powstała książka "Chamstwo", a dokładniej w jaki sposób metody badań nad cielesnością pozwoliły na zrozumienie roli przemocy w ustroju folwarczno-pańszczyźnianym.

02.02.2022 dr Jerzy Baradziej, „Ethos inteligencji. Ciągłość i zmiana”

Próba problematyzacji zagadnienia ciągłości i zmiany ethosu polskiej inteligencji poprzedzona zostanie wprowadzeniem, które poświęcone będzie ustaleniu zakresu znaczeniowego i wzajemnego powiązania pojęć kluczowych dla problematyki wykładu - inteligencja, intelektualności, ethos, etykieta, styl życia, ład aksjonormatywny.

Operując perspektywą "historii długiego trwania" (ethos jest przecież wielopokoleniową praktyką intencjonalnie wybranego stylu myślenia i sposobu działania) analizie zostanie poddane zagadnienie czynników ciągłości i zmiany aksjonormatywnej struktury ethosu inteligencji. Rozważona zostanie hipoteza zakładająca iż, współcześnie inteligencja jako wyodrębnione środowisko społeczne zanika/nie istnieje, owszem są jeszcze inteligenci kultywujący wartości ethosowe z przeszłości, ale ich siła "społecznego rażenia/oddziaływania" znacząco osłabła wraz z zanikaniem inteligencji jako formacji społeczno-kulturowej.

23.02.2022 dr Maria Cieśla „Między dworem a wsią. Żydowscy karczmarze w XVIII w.”

Żydzi tradycyjnie postrzegani są jako ludność miejska. Jednak w XVIII w. Rzeczypospolitej wielu Żydów mieszkano na wsiach. Jako arendarze karczm lub zarządcy dóbr pracowali na rzecz szlacheckich właścicieli. Musieli jednak także ułożyć sobie kontakty z miejscową ludnością. W trakcie wykładu zastanowimy się, co nowego do historii żydowskiej może wnieść perspektywa historii ludowej.

09.03.2022 dr Ewa Klekot, „Skąd wiadomo, że coś jest „ludowe”?

O tym, że tworzą „sztukę ludową”, mieszkańcy wsi dowiadawali się od inteligentów, którzy się tą sztuką zachwycali i ją kupowali. Współpracujący z inteligentami wiejscy wytwórcy „ludowym” nazywali asortyment wykonywany do miasta; równocześnie dla wiejskich odbiorców wyrabiając rzeczy (tkaniny, gliniane garnki) określane jako „swoje” i utrzymane w zupełnie innej estetyce niż „ludowa”. Do tego, by powstała „rzecz ludowa” potrzebnych było zawsze dwóch uczestników procesu wytwarzania: wiejski twórca oraz inteligent, który potrafił w jego wyrobach dostrzec ludowość i ją docenić.

Blok: Przestrzeń wiejska, przestrzeń miejska

23.03.2022 dr Anna Wylegała „Wieś po reformie rolnej PKWN: zmiany przestrzenne i społeczne”

Reforma rolna PKWN, przeprowadzona przez komunistyczne władze na mocy dekretu z dn. 6 września 1944 r., odebrała ziemię wielkim posiadaczom ziemskim, doprowadzając do upadku ziemiaństwa jako klasy, i przekazała ją chłopom. Jej bezpośrednim skutkiem była całkowita przebudowa struktury ekonomicznej polskiego rolnictwa. Skutkiem nie mniej istotnym, choć mniej oczywistym, były zmiany w przestrzeni i strukturze społecznej wsi, w których rozparcelowany został majątek ziemski. Wykład poświęcony będzie temu, co działo się z dworem i folwarkiem, gdy opuścił

je właściciel; o tym, jak dawne "pańskie" siedziby służyły wsi jako szkoły, ośrodki zdrowia i biura PGR, jak zamieszkiwali je chłopci ze wsi i z czworaków, i jak stopniowo część z nich podupadała i niszczała.

30.03.2022 Prof. dr hab. inż. arch. Justyna Kobylarczyk, prof. dr hab. inż. arch. Dominika Kuśnierz-Krupa, "Obraz małego miasta dawniej i obecnie - na przykładzie miast województwa podkarpackiego"

Wykład dotyczyć będzie wizerunku małego miasta na przykładnie wybranych miasteczek województwa podkarpackiego.

W pierwszej części wykładu omówione zostaną zagadnienia związane z historycznym układem urbanistycznym, dawną zabudową, wartościami niematerialnymi, jakie występują w omawianych ośrodkach, a także problematyką ochrony ich krajobrazu kulturowego.

Drużga część wykładu dotyczyć będzie prezentacji wyników badań własnych na temat oceny środowiska mieszkaniowego wybranych obszarów omawianych miast.

6.04.2022 Temat wykładu zostanie potwierdzony w późniejszym terminie.

27.04.2022, dr Anna Wrona, „Migracje z miasta na wieś – kto migruje dziś na wieś i jak kształtują się relacje pomiędzy nowymi starymi mieszkańcami?”

Podczas wystąpienia poruszone zostaną między innymi tematy związane z różnymi typami migracji z miast do wsi, przemianami wartości tradycyjnej kultury wsi polskiej oraz odzwierciedleniem relacji sąsiedzkich w przestrzeni wiejskiej.

14.05.2022 Tomasz Sławiński, Wilanów Zachodni – od zamysłu po realizację – spacer z projektantem [Wydarzenie stacjonarne]

W trakcie spaceru poznamy dzieje terenu Wilanowa Zachodniego (n.in. Miasteczko Wilanów) oraz przebieg konkursu na zagospodarowanie tej okolicy. Trasa spaceru: przedpole pałacu wilanowskiego, ratusz, oś królewska, kompozycja wzajemnie przecinających się osi, zasady kształtowania zabudowy mieszkaniowej, Świątynia Opatrzności, centra handlowe, autostrada.

28.05.2021 Małgorzata Jaszczołt, PME, Spacer po wsi w mieście po dwóch stronach Puławskiej [Wydarzenie stacjonarne]

Wieś w mieście może być zaskakująca. W Warszawie wsie ? A jednak... Jak przetrwały, i dlaczego ciągle trwają będzie się można dowiedzieć na pierwszym spacerze, na którym udamy się na Ursynów do jednej z byłych wsi do Starego Imielina, czyli Imielina (po lewej) i Grabowa (po prawej) w kierunku południowym. Na Starym Imielinie mieszka największy rolnik na Ursynowie, a pomiędzy blokami na nielicznych polach rośnie ciągle szczypior, selery albo kapusta. Jaka jest dzisiaj wieś w mieście i co myślą być może będziemy mieli okazję usłyszeć od mieszkańców jeśli ich spotkamy, a przewodniczka Małgorzata Jaszczołt opowie o swoich badaniach wśród autochtonicznych mieszkańców Ursynowa, które prowadziła na przestrzeni lat 2011-2021.